

**L'educació primerenca de la criatura afectada per
trastorns del llenguatge i l'audició**

Codi: 101686

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Andrés Carrillo

Correu electrònic: cristina.andres@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Cristina Andrés Carrillo

Prerequisits

Es recomana revisar els conceptes de les assignatures de Psicologia Evolutiva de la primera infantesa, l'Adquisició i Processament del Llenguatge i de Alteracions de l'Audició. Valoració i Intervenció

Objectius

Els principals objectius formatius de l'assignatura són els que segueixen:

1. Conèixer els processos d'adquisició del llenguatge d'infants sords i d'infants amb trastorns del llenguatge comparativament amb infants amb desenvolupament típic.
2. Valorar les necessitats informatives, formatives i d'acompanyament psíquic de les famílies d'infants amb alteracions en l'adquisició del llenguatge.
3. Aplicar les estratègies adequades d'orientació i consell familiar
4. Elaborar i aplicar les estratègies d'estímul a la comunicació i a l'adquisició del llenguatge oral en els primers anys de vida
5. Aplicar les estratègies adequades d'orientació i d'assessorament en els centres educatius.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Comunicar oralment i per escrit les observacions i les conclusions al pacient, als familiars i a la resta de professionals que intervenen en l'atenció, adaptant-se a les característiques sociolingüístiques de l'entorn.

- Demostrar que es comprenen els trastorns de la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.
- Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, establint objectius i etapes, amb els mètodes, les tècniques i els recursos més eficaços i adequats, i tenint en compte les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.
- Dissenyar, implementar i avaluar accions de prevenció dels trastorns de la comunicació i el llenguatge.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar els sistemes humans de comunicació com a base per comprendre els trastorns comunicatius i del llenguatge.
3. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
4. Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
5. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
6. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
7. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
8. Explicar oralment i redactar les seves observacions i conclusions a la resta de professionals adaptant-se a les característiques sociolingüístiques de l'entorn
9. Identificar les diferents maneres de comunicar-se de les persones amb déficit auditiu i explicar les implicacions que tenen en el tractament logopèdic directe amb l'infant i indirecte amb la família.
10. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
11. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
12. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
13. Orientar les famílies amb infants sords durant tot el procés d'intervenció logopèdica per afavorir el desenvolupament d'aquests infants.
14. Proposar maneres noves de mesurar la viabilitat, l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
15. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
16. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
17. Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
18. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
19. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

20. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
21. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
22. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.
23. Utilitzar el llenguatge de signes com a recurs i suport al desenvolupament del llenguatge en pacients amb dificultats amb el desenvolupament del llenguatge oral.
24. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
25. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

Continguts:

ELS PRIMERS ANYS DE VIDA

1. Detecció, diagnosi i primer acolliment de la criatura sorda i de les seves famílies
2. L'impacte de la sordesa en les criatures afectades
3. Metodologia d'estímul a la comunicació i al llenguatge oral
4. Valoració del desenvolupament psíquic comunicatiu i lingüístic de la criatura sorda durant els 2 primers anys de vida
5. L'Etapa de 3 a 6 anys, evolució i valoració
6. Metodologia i estratègies de intervenció

ELS MEDIS FAMILIARS

7. L'impacte de la sordesa en els medis familiars de les criatures sordes
8. Metodologia d'atenció i d'acompanyament de les famílies
9. Teràpia centrada en la família. Estratègies d'intervenció.
10. Preparació per l'entrevista i anamnesis familiar.

INTERVENCIÓ EDUCATIVA I RECERCA

11. Els entorns educatius
12. Bases d'estratègies de intervenció i línies de recerca

Metodologia

- ACTIVITAT DIRIGIDA:

Classes magistrals amb suport de TIC.

Seminaris d'anàlisi i discussió d'articles especialitzats i casos. Els estudiants discutiran la metodologia i les implicacions teòriques i pràctiques d'aquests de manera argumentada.

- ACTIVITAT SUPERVISADA

Tutories de seguiment de la realització dels treballs plantejats.

- ACTIVITAT AUTÒNOMA

Lectura comprensiva d'articles especialitzats i documents diversos (informes, casos, materials del campus virtual específics per a l'assignatura*, etc.).

Preparació i elaboració dels treballs plantejats.

Cerca de documentació i de dades

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives	24	0,96	2, 9, 13
Classes pràctiques	12	0,48	2, 8, 9, 13
Tipus: Supervisades			
Atenció individualitzada (presencial o virtual) als estudiants que ho sol·licitin	7	0,28	4, 22
Tutories de seguiments dels treball grupals	35	1,4	8, 9
Tipus: Autònomes			
Cerca autònoma d'informació	10	0,4	2, 4, 8, 9, 13
Estudi individual de la matèria i preparació per l'examen	15	0,6	2, 4, 12
Lectures, observacions i elaborar programacions	30	1,2	2, 4, 5, 9
Treball grupal per la realització del treball final	15	0,6	2, 4, 5, 8, 9, 12, 23

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades mitjançant: proves escrites, la participació en les xerrades que tindran lloc durant les classes de Seminari, i la presentació d'informes/treballs en les classes de Seminari.

El sistema d'avaluació s'organitza en dos mòduls, cada un dels quals tindrà assignat un pes específic en la qualificació final.

- Mòdul de lliurament de treballs: en aquest mòdul s'avaluaran els informes de casos i treballs presentats als seminaris amb un pes global del 50% de la qualificació final.
- Mòdul de proves escrites, amb un pes global del 50% en la qualificació final.

En concret, es presentaran les evidències d'aprenentatge següents:

EV1: Treballs pràctics de seminari (pes del 20%) (primer i segon període avaluatiu)

EV2: Treball escrit i defensa oral (pes del 30%) (segon període avaluatiu)

EV3: prova escrita individual (pes del 50%) (segon període avaluatiu)

L'estudiant aprovarà l'assignatura a partir d'obtenir com a mínim una qualificació de 5 (escala 0-10) com a mitjana de les evidències, i d'haver aprovat dues de les tres evidències.

Un estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) no podrà constar en actes com a 'no evaluable'.

Es preveu una prova de recuperació de les evidències d'aprenentatge en les quals no s'hagués demostrat un rendiment satisfactori. Podrà optar a realitzar la prova de recuperació l'alumnat que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i que compleixi les següents condicions: (a) la nota de curs sigui igual o superior a 3,5 i inferior a 5 punts (escala 0-10), i (b) hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues tercers parts de la qualificació total de l'assignatura.

La nota màxima que es podrà obtenir d'una evidència recuperada serà de 5 punts.

En cas que l'estudiant tingui dificultats per entendre els enunciats de les proves escrites en català (p.ex., per ser estudiant d'intercanvi, etc.) pot demanar la prova en castellà sempre que ho faci abans de la setmana 4 per escrit a la coordinació de l'assignatura.

Enllaç a les pautes d'avaluació de la facultat:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1 individual i grupal.- Treballs pràctics de seminaris. Presencials.	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
EV2- Treball grupal d'intervenció logopèdica i presentació oral. Presencial i/o virtual	30%	0	0	4, 5, 8, 9, 12, 13, 22, 23
EV3-Examen presencial tipus test (segon període avaluatiu)	50%	2	0,08	2, 4, 13

Bibliografia

Bibliografia fonamental:

Aguilar-mediavilla, E., Buil-legaz, L., Esteller-cano, À., Pérez-castelló, J. A., & Balears, I. (2019). Del trastorn específic del llenguatge (TEL) al trastorn del desenvolupament del llenguatge (TDL): un canvi de concepció sobre els trastorns del llenguatge. (17), 11-26.

Butler, C. (2019). Working the 'wise' in speech and language therapy: Evidence-based practice, biopolitics and 'pastoral labour.' *Social Science and Medicine*, 230, 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2019.03.038>

Fernández Martín, F., Arce Calvo, M., & Moreno Molina, J. (2014). Escuchemos el lenguaje del niño: normalidad versus signos de alerta. *Pediatría Atención Primaria*, 16, 101-110. doi: 10.4321/s1139-76322014000200014

Moran Alvarado, M. D. R., Vera Miranda, L. Y., & Morán Franco, M. R. (2017). Los trastornos del lenguaje y las necesidades educativas especiales. Consideraciones para la atención en la escuela. *Revista Universidad y Sociedad*, 9(3), 191-197

Schubert, A. (2019). What speech therapists, occupational therapists and physical therapist need to know to become evidence-based practitioners: A cross-sectional study. *Zeitschrift Fur Evidenz, Fortbildung Und Qualitat Im Gesundheitswesen*, 140, 43-51. <https://doi.org/10.1016/j.zefq.2019.02.003>

Al llarg del curs es proporcionarà bibliografia més específica.

Programari

No aplicable